

Yazarken senindir sözcükler,
bittiğinde yazmak, herkesin olur...
Başkasının olduğunda sözcüklerin,
yaşamışsındır...

MAVİ YAZILAR
Prof. Dr. Ferruh N. Ayoglu

ZOR SORU... GEL DE ÇIK İŞİN İÇİNDEN...

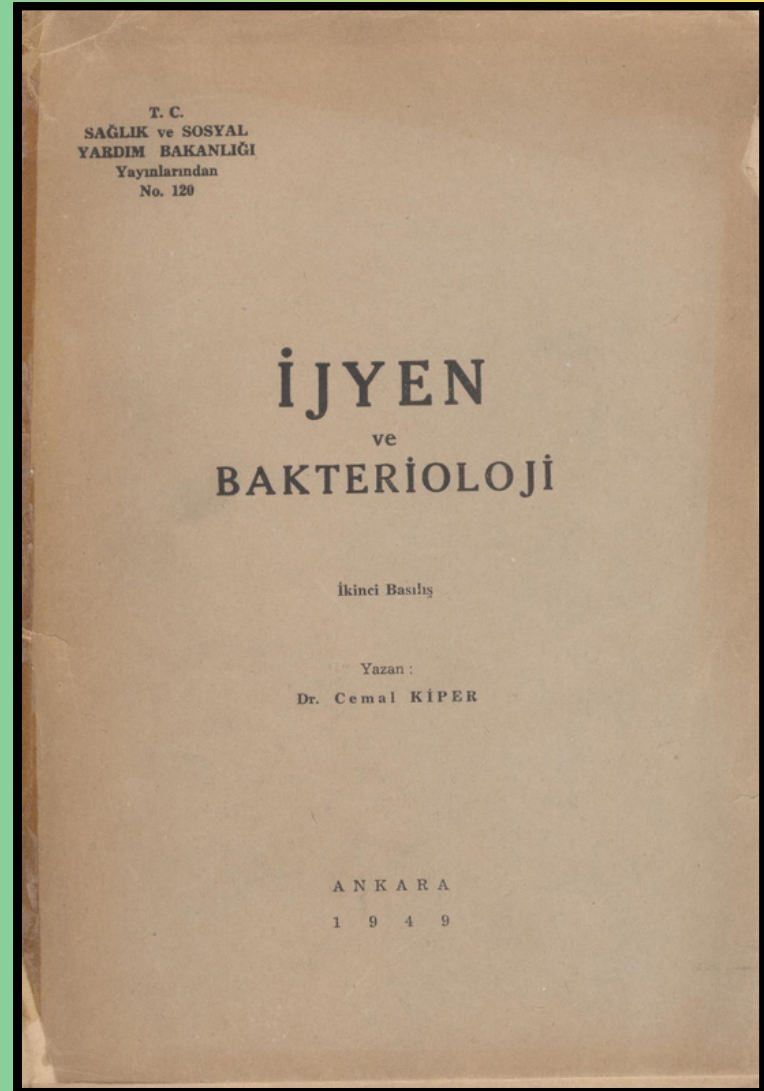
“İJYEN ve BAKTERİYOLOJİ” başlığını taşıyan kitabın kapağında sol üst köşede “T.C. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Yayınlarından No: 120” bilgisi bulunuyor. Yine kapaktaki bilgilerden elimdeki kitabın ikinci baskı olduğu ve 1949 yılında Ankara’da basıldığı anlaşılıyor. Arka kapaktaki bilgilerde fiyatının “200 kuruş” olduğu ve basıldığı yerin “Türkiye Matbaacılık ve Gazetecilik A. O. Yeni Matbaa Ankara” olduğu belirtiliyor. Kitabın yazarıysa Dr. Cemal Kiper.

Merak edip araştırmak istedim Dr. Cemal Kiper’i. Bildiklerimizi, öğrendiklerimizi, duyumsamalarımızı ve düşüncelerimizi bir yerlere yazmak önemliymiş; yazmalı, bir kez daha anladım. Dr. Cemal Kiper hakkında ulaşabildiğim tek kaynak Dr. Müslüm Güney’in Kiper’in 1943 yılında yayınlanan bir yazısına yönelik kaleme aldığı satırlar oldu. Dr. Güney de Kiper’in doğum ve ölüm tarihine ulaşamamış. Ama iki önemli tanıdık isimden aktarım yapıyor Dr. Cemal Kiper hakkında.

“1958’de Hıfzıssıhha Okulu Müdürü olduğumda dosyaları karıştırdık. Ne yapılmış bu okulda diye... Harp öncesinde kısa kurslar yapmışlar. Uzman yetiştirme programları da var. Ve o program gereğince Cemal Or ABD’ye gönderilmiş. Cemal Kiper ABD’ye gönderilmiş. Bir ara Cemal Kiper’in de Hıfzıssıhha Okulunda çalıştığını hatırlıyorum.

Bakanlıkta da çalıştı.” Dr. Güney’in paylaştığı bu sözler Nusret Fişek’e ait.

Bir de İsmail Topuzoğlu’nun 1996’da söyledikleri var. “*Hekim Cemal Kiper, Sağlık Bakanlığı tarafından, 1940’larda Amerika’ya gönderiliyor.. iş hekimliği için gönderilmiş*

kendisi, Harvard gibi bir üniversitede okumuştur, oradan mastırı vardı kendisinin; ben, kendisiyle beraber çalıştığım için yakından biliyorum.. O da, maalesef, bugün vefat etmiştir.”

Kiper hakkında kısa bilgiler aktarıyor Dr. Güney; “...eldeki bilgiler onun mesleki sağlık ve güvenlikle ilgili saygın bir hekim ve bürokrat olduğu izlenimini veriyor” diyor. Ne var ki, bana bu yazıyı yazdıran bunların ötesinde.

Uzun zamandır öylece duruyordu camlı kitaplığın üst rafında. Oradaydı, biliyordum. Kafamda bir yerde, bir yazıda ondan bir alıntı yapmak vardı. Aslında kolay kolay yapmam ama ne yalan söyleyeyim elime alıp da inceleme fırsatı bulamamıştım bir türlü. En son dün görmüştüm daha; yeni katılanlara yer bulmak için yeniden düzenlerken rafları.

Oldum olası “dokunulmaz” olmadı kitaplarım. “Yeter ki okumak isteyen olsun” diye düşündüm oldum olası. Belki de bu yüzden ısınmadım camlı kitaplıklara. Ama yine de ayrı bir bölümü var kitaplığımın. Üstelik camlı; oradan buradan bulup odama taşıdığım beş benzemez kitaplıklarımdan tek camlı olanı; “izinsiz dokunulmazlar” bölümü.

İmzalı kitaplar... tarihi değeri olduğunu düşündüğüm kitaplar... TTK’nın küçülmesi maden sahasının özelleştirilmesi sırasında kapatılan Armutçuk’taki hastaneden kurtarılmış ilaç şişeleri... eski ilaçlar, ampuller, sargı bezleri, eski tıbbi malzemeler... tahtadan yapılmış, deri kayışlı, bir zamanlar maden işçisinin sırtında taşıdığı ilk yardım çantası... bir de 60’lı yıllardan bir madenci lambası... burada, kitaplığımın tek camlı dolabında durur.

“Hayat rastlantıları sever” derler ya, Coşkun aradı bugün, Prof.Dr. Coşkun Bakar, Çanakkale’den, bir yazı için. “İyi bir başlangıç

olabilir” diye geçti içimden, aldım onu raftan.

Elimdeki kitap, çok sayıda basıldığı kolaylıkla anlaşılan bir kitabın tekil bir örneği. Ancak ilginç bir özelliği var bu tekil örneğin. Bir kitap düşünün, günümüzden 77 yıl önce basılmış, 77 yıl boyunca orada burada saklanmış, hayatta kalmış, bugüne akmış ve bu tekil örneği kimse açıp okumamış.

Nasıl mı? Kitap, içerdiği her bir dört yaprak üst kenardan birleşik olarak basılmış. Eskinin basım tekniği. Soldaki uzun kenar zaten cilt yeri. Sadece sol uzun kenar ve alt kenar açık. Hani zarf açacağı denen bir şey vardır; görmüşsünüzdür mutlaka, hatta belki de kullanmışsınızdır hayatınızın bir yerinde. Hayal edin, düşleyin; aldığınız kitabı okuyabilmek için, her bir dört yaprağın üst kenardaki birleşik yerini, mektup açacağı ile bir zarfı açar gibi açmak, yazılanları size ulaştırmak için yaprakları birbirinden kurtarmak, sayfaları özgürleştirmek zorundasınız.

Açmadım yaprakları. Kıyamadım. Açmadan bakmaya, okumaya çalıştım, zor oluyor okuması. Aslında aldığımız her yeni kitapta, elimizdeki kopyanın ilk okuyucusu oluruz ama belki de birisi, kitapçının rafından alıp okumuştur bizden önce satırlarını elimizdeki kopyanın; bilmeyiz, bilemeyiz. Buysa başka işte. Kimse açmamış bu sayfaları.

Bir yanı yüreğimin, “insan hayatında kaç kere karşılaşır ki böyle bir şeyle” diyor, 77 yıl boyunca saklanmış sayfaları ilk gören olmanın tadını çıkartmamı söylüyor. Diğer yanı yüreğimin, sayfaların öylece kalması gerektiğini söylüyor, “dokunma” diyor.

Ah sevgili dostum ah, gördün mü yaptığını? Açmalı mıyım sayfaları? Zor soru... Gel de çık işin içinden...